

بیوتن: روایتی از دیگری فرهنگی

دکتر زهرا طاهری^{*}

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۶/۱۰

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۲/۲۵

چکیده

مقاله حاضر به بررسی مقوله «دگرشدگی» در بیوتن، اثر برجسته و پرفروش رضا امیرخانی، می‌پردازد. نویسنده مقاله با استفاده از رویکرد چندفرهنگی و با بهره‌گیری از نظریه منتقدانی نظیر ژیک در پی پاسخ به این پرسش بنیادی است که آیا امیرخانی بازتاباننده گفتمان چندفرهنگی است یا آن را به چالش می‌کشد؟ بدین منظور دو مفهوم «دیگری» و «دموکراسی» - مفاهیم بنیادی گفتمان چندفرهنگی - مورد بررسی قرار می‌گیرند. چنین استنباط می‌شود که اثر امیرخانی «ضدروایتی» است که درهم آمیختگی مرزهای نژادی، مذهبی و فرهنگی، چندگانگی هویتی شخصیت‌ها را به معنای فروپاشی «کلان روایت» بنیادی گفتمان انسان‌گرایی لیبرال نمی‌داند، بلکه آن را اقدامی صرف در راستای حفظ نظام سرمایه‌سالار برمی‌شمرد. جهان بیوتن، درحقیقت، می‌تواند نمایشی از جامعه «پساسیاسی» به تعبیر ژیک می‌باشد که در آن «تبعید» ویژگی بنیادی پساجهانی‌شدن و «سرمایه» (به جای «جغرافیا») تعیین‌کننده مرزهای «خود» از «دیگری» است. در چنین فضایی تأکید بر «دموکراسی» نه تنها عاملی است در راستای پنهان کردن ساختار سلسله مراتبی «غرب»، بلکه راهکاری هوشمندانه برای گریز از شناخت «اقلیت نامرئی» است.

واژگان کلیدی: بیوتن، رضا امیرخانی، دموکراسی، دگرشدگی، اقلیت نامرئی، ژیک

* ztaheri@kashanu.ac.ir

۱. استادیار زبان و ادبیات انگلیسی دانشگاه کاشان